

### *Годинешни обичаи.*

Отъ Струга.

**Бъдникъ.** Пред Божиќ правееъ питулици и со каша-та чинатъ кърстъ на врати, долапи, брашникъ и други. Орачи-те клаваеъ емеш-от на кланикъ, и на него чинатъ кърстъ со каша-та; така и на черешло-то. Деца-та ходатъ на коледе.

Во Дебарски-те села исцърнуваеъ лица-та и ходатъ на коледе отъ село въ село со песни и 'ора, имеемъ цървенъ байракъ со бѣлъ кърстъ во стреле.

Во Магарово деца-та викаеъ: Коленде меленде, сурова година, цинци, ка-ка, дай м' една колака.

**Водици (Богоявленіе).** Вечер-та предъ Водици оставаеъ стомни-те открити и празни, а утро-то ги наполнуваеъ, и накваеъ въ река-та квас-отъ. Предъ да излезатъ отъ църква береетъ бърлокъ, напр. сено со лущенчина, или трески смешано, и го фърляеъ въ оганъ шептаемъ нешто. По излегуеніе-то отъ църковъ клаваеъ стредъ кукъи секира; татко-то, или майка-та държитъ кърстена-та вода; а синови-те и керки му скокаеъ преку секира. Кой отъ нимъ скочитъ повике отъ други-те, нему първо ќе дадитъ да сѣ напиетъ отъ кърстена-та вода; така со рѣдъ на други-те.

Зам. По села-та земаеъ кърст-отъ отъ село въ село. Той що ќе го земитъ дома си угощаваъ сѣто село.

Деца-та имаеъ зготвени вици сплетени, кои сѣ викаеъ суровици. Со нимъ рано-то на Божиќ ходѣтъ отъ кука въ кука, мешаеъ огн-отъ со суровиците, и пеѣтъ: „суро'а божа, весела година, колку яйца и пилци, толку деца и яганца.“

**Лапърди.** На поклади вечер-та деца-та играеъ окоду църковъ со лапърди. Лапърди сѣтъ дрѣгови не толку дѣлги, на върх-отъ разцепени, и въ цеп-отъ наложено сено свѣрзано. Въ сено-то клаваеъ ѝгленъ, и въртѣтъ лапърда-та на десно на лево, дури да сѣ запалитъ сено-то и да изгаснитъ. После оставаеъ дрѣгови-те въ църква.

**Лазара.** Рано-то деца-та ходатъ по куки со шарени стапчина. Той денъ, а повике въ неделата, въ Цвѣтници, сѣ собираеъ девојки-те по махали и направѣтъ една отъ нихъ невѣста. Кого ќе стретатъ на пѣтъ обколиватъ и пеѣтъ секому по возраст-та му т. е. ако љ неженатъ друга песна, аке љ женатъ друга; ако љ жена, или девојка друга (вид. пес. лазарски). Той даватъ пари на невѣстата, која му целиватъ рѣка. Со тѣе пари накупѣтъ нужни-те љла, и сѣ гощаваеъ, и попрашаеъ Лазара со ора и песни.

**Горгев-денъ.** На той денъ вапсаеъ яйца и праватъ нишалки, на кои сѣ нишаеъ моми-те опасани со дебелика, помазвеемъ лице-то со цървено ѝйце, за да бидатъ дебелы и цървени.

Кунъ квечерина-та запотватъ, т. е. клаваеъ на врати-те трева; запальѣтъ суви говечки лепешки, за да сѣ чадатъ го'яда-та, кога сѣ врашаеъ отъ пасеніе.

**Бабини дни.** Последни-те дни отъ Марта сѣ викаеъ бабини дни, кои обикновено сѣтъ студени, и ветарливи. Тѣе дни сѣ зедени отъ Априла ево како. Една стара жена по излегуеніе-то отъ Марта, како виде, че време-то бѣше топло и много хубаво, рече: „Цицъ козица на планина, пѣрдни Марту на брадина;“ и си излезе со кози-те на планина. На Марта падна тешко да сѣ презиратъ отъ